

Sat fri i begrænsningens evangelium

➤ | Af Hanne Terp Legarth, institutleder i KPI

Hvad er et menneske? Vores svar på det spørgsmål påvirker i høj grad vores tilgang til andre og vores arbejde med børn og unge. I KPI ønsker vi at udruste undervisere, opdragere og forkyndere til at møde børn og unge med et kristent menneskesyn – fordi det kristne menneskesyn er opbyggende. Det sætter fri og skaber plads. Jeg har netop sat mig i stolen som ny institutleder i KPI, og jeg sidder her frimodigt, fordi også jeg bliver sat fri igennem det kristne syn på mennesket. Derfor vil jeg lade spalteplassen i min første artikel i Nyhedsbrevet gå til at udfolde en lille del af det, jeg oplever som frisættende i det kristne menneskesyn.

Der er så mange elementer i det kristne syn på mennesket, som i virkeligheden sætter fri og skaber plads.

Jeg er elsket. Jeg er skabt og villet. Jeg er fejlbarlig – og jeg er tilgivet. Jeg er indsat i relationer, som jeg ikke har gjort noget for at fortjene, fx relationen til Gud og relationen til de andre i Guds rige. Sådanne sandheder og mange flere kunne fortjene lange artikler til at uddybe, hvad det gør ved os at være i verden med disse frisættende vinkler på menneskelivet.

I denne artikel har jeg udvalgt et andet element i det kristne menneskesyn, som for mig er blevet kilde til stor frihed: Jeg er begrænset. Når vi taler om, at det kristne menneskesyn er frisættende, virker det paradoksalt at fremhæve, at mennesket i Guds optik er begrænset. Men netop i vores tid, trænger vi og vores børn og unge til at blive bevidste om vores begrænsning og lade os sætte fri i den.

Skabt begrænsede

Første gang, jeg blev rigtigt bevidst om denne side af det kristne menneskesyn, var, da jeg gik på KFS' Ledertræningscenter i 1997 og havde undervisning ved Jens Ole Christensen. Her introducerede han dette begreb for os: Begrænsningens evangelium. Han nævnte det i forbindelse med undervisning om skabelsen, hvor hans pointe var, at kun Gud er fuldkommen. Mennesket er begrænset. Det er ikke en fejl ved os eller en konsekvens af syndefaldet, at vi ikke kan overkomme det hele. Det er en del af vores skabthed, at vi ikke har Guds fuldkomne væsen. Da Gud skabte mennesket, satte han det til at tage sig af en begrænset have – ikke af hele verden, og ligeledes opfordres vi aldrig til at elske hele verden, men vores næste. Kun Gud elsker hele verden.

Det er gode nyheder, når vi overvældes af behov, vi gerne ville tage os af, men ikke magter. Der er frihed i at vide, at jeg af natur er begrænset. Det er en del af det menneskelige vilkår. Jeg tror, vi gør vores børn og unge en tjeneste ved at gå foran i begrænsningens evangelium – at vi forholder os til den lange liste af idealer, vi har sat op for os selv og overvejer, hvad der ligger i vores egen have. Hvilken have er jeg sat til at tage mig af? Hvor går min begrænsning? Min have kan godt ligge i et andet land eller være en del af en større sag. Min næste kan glimrende være en fremmed, der kommer ind i mit liv; men jeg er aldrig kaldet til at redde verden på egen hånd.

I vores tid er hele verden rykket tættere på. Gennem informationsstrømme og sociale mediers fremstilling af mængder af livsmuligheder og idealer er verden nærmere og mere grænseløs. Det gør det måske sværere for os at vurdere, hvor vores egen have er og acceptere vores egen begrænsning. Vores børn og unge er opvokset i denne grænseløse verden og trænger til at møde begrænsningens

FOTO: UNSPLASH.COM

gens evangelium. De er ikke forkerte, når de ikke kan leve op til alle verdens forkromede idealer. De er mennesker.

Godt nok?

Efterhånden som jeg er blevet ældre, og ikke mindst efter jeg blev mor, er en anden side af begrænsningens evangelium blevet tydelig og afgørende for mig. Denne side har nok mere med syndefaldet end med skabelsen at gøre: Jeg formår ikke at være så god, som jeg gerne ville være. Jeg har høje idealer for, hvilken mor og hvilket menneske, jeg gerne vil være, men det lykkes ikke for mig. Det lykkes for eksempel ikke for mig at lade være at råbe ad mine børn, da de var små, og jeg lykkes ikke med at tænke det bedste om alle mennesker. Jeg formår kort sagt ikke at tage mig af min have eller elske min næste som mig selv for nu at blive i terminologien fra før. Og i denne forstand er det ikke idealerne, det er galt med, det er faktisk mig.

Jesus sætter ret høje idealer op for menneskelivet. I Bjergprædikenen sætter han barren helt deroppe, hvor det kan synes både umuligt og urimeligt: "Vil nogen ved rettens hjælp tage din kjortel, så lad ham også få kappen. Og vil nogen tvinge dig til at følge ham én mil, så gå to mil med ham."¹ Han skærper loven, så den ikke bare kan overholdes ved at følge reglerne udadtil, men kræver samklang i det indre. Hvorfor gør han det, når han nu kender os, og hvad er begrænsningens evangelium i det?

Jeg tror, Jesus sætter barren højt, fordi den faktisk er høj. Vi blev skabt til at leve sådan, og det er syndens indtog i verden og i os, der er skyld i, at det ikke kan lykkes for os. Han viser os, hvordan det egentlig skulle være. Og han viser os det i sidste ende ved selv at leve op til disse idealer og leve dette perfekte menneskeliv, som ender på korset i fuld opofrelse. Her er der ikke bare tale om at gå en ekstra mil eller give en kjortel væk, men om at han, som både er uskyldig og almægtig, frivilligt lader sig pine og dræbe for sine bødlers skyld.

Begrænsningens evangelium i dette er, at jeg er nødsaget til at give op. Jeg er nødt til at opgive at tro, at jeg kan leve op til idealerne, at jeg kan gøre nok ved egen kraft. Fordi synden er

FOTO: UNSPLASH.COM

en del af virkeligheden, er den også en del af mig. Jeg er begrænset til en virkelighed, hvor det ikke lykkes mig at gøre det godt nok. Denne indsigt bliver befriende, fordi jeg samtidig kender ham, der har gjort nok for os alle sammen. Jesu kors er nok for mig og for os alle. Og pludselig er jeg sat fri i at vide, at jeg er begrænset i mig selv, men nok i ham. Hvis det hele allerede er godt nok på grund af ham, så er jeg ikke krampagtigt afhængig af min egen formåen, men fri i hans formåen – så jeg kan forsøge at ligne ham.

"Hvis bedre er muligt, er godt ikke godt nok"

Ovenstående sætning citerer Christian Hjortkjær i bogen *Utilstrækkelig*, som også bliver anmeldt her i Nyhedsbrevet. Han fortæller, at denne sætning hænger på væggen hos 3.g'eren Line, som følges i DR dokumentaren *De perfekte piger*. Hun er et eksempel på en ung, der sætter høje krav til sig selv og sin egen formåen, og citatet motiverer hende: "Hvis bedre er muligt, så er godt ikke godt nok".²

Der er i sig selv ikke noget galt i at ville gøre det godt – og blive bedre. Vi har en generation af børn og unge, som langt hen ad vejen udviser stor ansvarlighed i forhold til at gøre tingene godt – de vil skabe sig det liv, de drømmer om, og de vil skabe en bedre verden. Men mange af dem er også ved at knække nakken under alt det, de føler ansvar for. Det meste kan altid gøres bedre, og hvis man som Line ikke er tilfreds, før det er gjort til

perfektion, bliver livet et umuligt projekt. Det bliver aldrig godt nok. Tænk sig, hvilken forskel det ville gøre, hvis vores børn og unge lærte begrænsningens evangelium at kende. Hvis de blev sat fri i det syn på mennesket, som er kristendommens: Mennesket har grænser og kan ikke alt – og mennesket er uperfekt, men Jesus er nok for alle.

Hvad betyder det for vores møde med børn og unge?

Jeg er overbevist om, at dette evangelium bliver forkyndt og videregivet i både kristne hjem, skoler, foreninger og menigheder. Og samtidig tror jeg, det er et evangelium, vi må blive ved med at øve os i at fremhæve og videregive. Det tror jeg, vi først og fremmest kan gøre gennem *bevidstgørelse og levet liv*.

Bevidstgørelsen handler om flere ting. For det første må vi blive bevidst om, hvilke krav og idealer, vores³ børn og unge bliver mødt af og forsøger at leve op til. Det er sjældent udtalte krav og forventninger, der er tydelige at få øje på, men snarere en sum af indtryk, som påvirker deres billede af, hvordan de burde være, og hvad de burde gøre. Det kan være stemmer fra influencere, reklamer, skole-reformer, populærkultur, forældre og vennernes Instagram. Det er hverken muligt eller gavnligt at skærme dem helt fra denne skov af stemmer, men det er en forudsætning for at lære at navigere i skoven, at vi sammen udforsker, hvor stemmerne kommer fra, og hvilken magt vi vil give dem. Dette »»

»» bevidstgørelsesarbejde begynder nok hos os selv, og vi må inddrage vores børn i det i overensstemmelse med deres alder.

For det andet handler bevidstgørelsen om, at vi må blive klar over betydningen af begrænsningens evangelium. Som med alle de andre budskaber, Jesus møder os med, er det ikke noget, vi bare bliver færdige med eller kan nøjes med at forstå med vores hoveder. Vi må blive ved med at dykke ned i evangeliet og lade det påvirke os, så det overdøver de stemmer, der ikke sætter os fri. Og vi må præsentere vores børn for det – gennem forkyndelse og samtaler, og ikke mindst gennem vores levede liv.

Vores måde at leve på og tænke om os selv påvirker vores børn. Derfor er vores levede liv og vores eget forhold til begrænsningens evangelium en af de vigtigste veje til at formidle det til vores børn. Vi må prøve at spørge os selv: Hvad betyder det for os, at vi er begrænsede – og sat fri i det? Hvilke idealer og stemmer skal vi selv sortere i, så vi vedkender os vores egne grænser? Og på hvilke områder må vi erkende vores fejl og bede om tilgivelse? Hvis børnene oplever, at vi erkender vores begrænsning og ser vores fejl i øjnene, og hvis de mær-

ker på os, at nåden faktisk er nok for os, at vi stoler på, at den er ny hver morgen, så tror jeg på, at vores frihed vil smitte af på dem. Vi går foran i begrænsningens evangelium – i at være frie mennesker, der er afhængige af Guds nåde, ikke af vores egne præstationer.

Græs versus evighed

Det lyder naturligvis også som en svær opgave for begrænsede mennesker som os at formidle begrænsningens evangelium. Og den skal ikke blive endnu et krav. Her bliver det igen væsentligt at antage Guds blik på mennesket – et blik, der skaber plads til begrænsningen:

”For han ved, at vi er skabt, husker på, at vi er støv. Menneskets liv er som græsset, det blomstrer som markens blomster; når vinden blæser over det, er det der ikke mere, dér, hvor det stod, ser man det ikke mere. Men Herrens troskab varer fra evighed til evighed mod dem, der frygter ham, og hans retfærdighed mod børnenes børn[...].”⁴

Vi tillægger os selv så voldsom betydning og ansvar, at vi knækker under det. Hvis sandheden er, at vi har en iboende afmægtighed, som vi ikke selv er skyld i, og som faktisk ikke er

en fejl, kan det måske tage noget af presset af skuldrene. Vi er forgængelige og flygtige som græs i forhold til Gud, Herren. Det lyder måske ikke som en kæmpe frihed at være græs, men hvis vi flytter fokus til ham, så bliver det vældigt befriende: Hans troskab mod os og vores børn er uendelig – så ansvaret for deres tro og liv er faktisk ikke noget, jeg er alene med. Der er langt større kræfter i spil.

Denne vinkel er også det, der gør, at jeg med frimodighed sætter mig i stolen som den nye leder af KPI. Jeg er bare et græsstrå, der overtager efter et andet, lidt længere, græsstrå – og i det er jeg fuldstændig afhængig af kraften fra det høje. Det er ikke en fejl – det er helt, som det skal være. ✚

¹Matt. 5, 40-42

²Hjortkjær, Christian: *Utilstrækkelig – hvorfor den nye moral gør de unge psykisk syge*. Forlaget Klim, Aarhus, 2020 p. 15

³Når jeg skriver 'vores børn', tænker jeg ikke kun på relationen mellem forældre og børn. Det er naturligvis i denne relation, den stærkeste påvirkning finder sted, men også i andre relationer, hvor vi optræder som rollemodeller og formidlere for børn og unge, giver det mening at tænke på, hvordan vi videregiver begrænsningens evangelium.

⁴Sl 103, 14-17

